

Varenicline: aanwinst of nieuw rosiglitazon?

De NHG-Standaard Stoppen met roken adviseert het middel varenicline niet voor te schrijven bij rookstop pogingen omdat er nog weinig ervaring mee was opgedaan. De multidisciplinaire richtlijn Tabaksverslaving staat het voorschrijven van dit medicijn inmiddels wel toe. Het NHG is bezig de standaard op dit punt aan te passen. Een notoire scepticus houdt twijfels.

Enkele jaren geleden kwam varenicline voor stoppen met roken op de markt. In de gelijknamige NHG-Standaard wordt gebruik van het middel nog niet geadviseerd. Daarbij waren onduidelijkheid over de effectiviteit bij risicogroepen en over de veiligheid belangrijke argumenten. Deze standaard blijkt inmiddels te zijn ingehaald door de multidisciplinaire richtlijn Tabaksverslaving, waarin voor varenicline naast bupropion en nortriptyline wel een plaats is ingeruimd. In het verlengde van deze richtlijn komen

middelen voor stoppen met roken per 1 januari 2011 onder voorwaarden voor vergoeding in aanmerking.

Om mogelijke verwarring over de merites van genoemde middelen te voorkomen is het NHG inmiddels verzocht zijn standaard aan te passen. Niet iedereen is daarover even enthousiast. Hoewel er enerzijds berichten zijn over grotere effectiviteit van varenicline in vergelijking met bupropion, duiken er in de media

ook mededelingen over psychiatrische bijwerkingen op. In de rubriek *postmarket news* van de FDA Drug Safety Newsletter verscheen een artikel over meldingen van doodswensen en daadwerkelijke suïcidepogingen tijdens varenicline- (en overigens ook bupropion)gebruik. Als varenicline vergoed wordt en meer wordt voorgeschreven, zullen deze problemen alleen maar toenemen. Een enkeling meent dan ook dat het NHG zijn traditionele terughoudendheid ten aanzien van het gebruik van varenicline niet moet laten varen en zich afzijdig moet houden van deze nieuwe mode. Hij voorziet voor het middel op termijn eenzelfde lot als rosiglitazon.

Tjerk Wiersma

FDA. The smoking cessation aids varenicline (marketed as chantix) and bupropion (marketed as zyban and generics). Suicidal ideation and behavior. FDA Drug Safety Newsletter 2009;2:1-4.

Foto: Shutterstock/WebStudio24h

Vitamine E-supplementen: liever niet!

Het innemen van voedingssupplementen ter bevordering van de gezondheid is populair. Zo slikt meer dan de helft van de volwassenen in de Verenigde Staten vitamines. Dit is echter niet altijd geheel zonder risico's, zo blijkt uit een meta-analyse.

In de atherogenese speelt vetperoxidatie een belangrijke rol. Vitamine E is een antioxidant die de vetperoxidatie kan remmen. Maar levert inname van vitamine E-supplementen in de praktijk ook een reductie op van het aantal hart- en vaatziekten? In eerder uitgevoerde trials en meta-analyses kon geen duidelijke beschermende rol worden aangetoond van vitamine E op de samengestelde uitkomstmaten acuut myocardinfarct, beroerte en mortaliteit als gevolg van cardiovasculaire aandoeningen. Er zijn zelfs aanwijzingen dat de totale mortaliteit

toeneemt. Bij deze aandoeningen is er echter sprake van verschillende pathofysiologische mechanismen. Terwijl onderzoeken naar de effectiviteit van vitamine E-supplementen in de preventie van een acuut myocardinfarct geen toegevoegde waarde voor vitamine E konden aantonen, is de waarde hiervan in de preventie van herseninfarcten en -bloedingen controversieel. Om meer duidelijkheid te creëren, verrichtten Amerikaanse onderzoekers een nieuwe meta-analyse. Hierin keken ze naar de effectiviteit van vitamine E-supplementen op het totale aantal beroertes en bloedige en onbloedige CVA's.

Negen trials werden geïnccludeerd met in totaal 118.765 deelnemers. Inname van vitamine E-supplementen bleek geen effect te hebben op het totale aantal beroertes. Het risico op een onbloedig

herseninfarct bleek significant verlaagd met 10%. Het risico op een bloedig CVA bleek echter bij behandeling met vitamine E 22% verhoogd. Dit verschil is waarschijnlijk het gevolg van verschillende pathofysiologische mechanismen, die nog niet volledig opgehelderd zijn. Aangezien de gevolgen van een hersenbloeding over het algemeen ernstiger zijn dan die van een herseninfarct en er aanwijzingen zijn dat vitamine E de totale mortaliteit verhoogt, wordt ongecontroleerd gebruik van vitamine E-supplementen afgeraden.

Arianne Verburg

Schürks M, et al. Effect of vitamin E on stroke subtypes: meta-analysis of randomised controlled trials. BMJ 2010;341:c5702.